บทที่ 4

ผลการทดลอง

การใช้ประโยชน์ได้ของ P และ Ca ในไก่ไข่ (ส่วนที่ 1)

จากการนำมูลของไก่ไข่เมื่อได้รับอาหารกึ่งบริสุทธิ์ที่มี aP ระดับต่างๆ กัน (0.35, 0.50 และ 0.65%) ที่เลี้ยงบนกรง metabolic cage ไปวิเคราะห์หาค่าวัตถุแห้ง ผลแสดงไว้ในตารางที่ 16 ปรากฏว่า ระดับของ aP ไม่มีผลต่อปริมาณอาหารที่กินและปริมาณมูลสด ไม่ว่าจะเสริมหรือไม่เสริมเอนไซม์ไฟเตสก็ตาม รวมทั้งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากทุกระดับของ aP การไม่เสริมหรือเสริมไฟเตสให้ผลไม่แตกต่างเช่นเดียวกัน สำหรับค่าวัตถุแห้งที่คำนวณจากน้ำหนักมูลสด (% from fresh weight) มีค่าลดลงตามการเพิ่มขึ้นของระดับ aP ในอาหาร โดยอาหารที่มี aP ระดับสูง (0.65%) มีค่าวัตถุแห้งต่ำกว่าที่ aP ระดับปกติ (0.35%) อย่างมีนัยสำคัญ (34.5 vs. 36.3%) โดยเฉพาะเมื่อเสริมเอนไซม์ไฟเตส (35.3 vs. 38.2%) แต่ถ้าไม่เสริมเอนไซม์จะไม่พบความแตกต่างของวัตถุแห้งไม่ว่าจะใช้ aP ในอาหารที่ระดับใด (33.7-34.3%) อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของวัตถุแห้งจากทุกระดับของ aP การเสริมเอนไซม์ไฟเตสมีผลทำให้ค่าวัตถุแห้งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับการไม่เสริมเอนไซม์ (36.5 vs. 34.1% ตามลำดับ)

สำหรับการหาค่าการใช้ประโยชน์ได้ของ Ca และ P ผลแสดงไว้ในตารางที่ 17 ซึ่งปรากฏว่า การขับออกของ Ca และ P ในมูลเมื่อคิดเป็นร้อยละของปริมาณอาหารที่กิน ทั้งไม่เสริมหรือเสริมไฟเตสในอาหารจะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มระดับ aP (Ca = 66.1, 72.4 และ 75.5%, P = 54.1, 62.7 และ 65.9% เมื่อให้ aP ที่ระดับ 0.35, 0.50 และ 0.65% ตามลำดับ) จึงมีผลทำให้ค่าการใช้ประโยชน์ได้ทั้งของ Ca และ P ลดลงอย่างมีนัยสำคัญตามการเพิ่มขึ้นของระดับ aP ในอาหาร โดยเฉพาะเมื่อใช้ aP ระดับสูงในสูตรอาหาร (0.50-0.65%) มีค่าต่ำกว่าเมื่อให้ aP ระดับปกติ (0.35%) อย่างมีนัยสำคัญ (Ca = 24.5-27.7 vs. 33.9%, P = 35.0-37.3 vs. 45.9% ตามลำดับ)

เมื่อเฉลี่ยจากทุกระดับของ aP ในสูตรอาหาร พบว่า การเสริมเอนไซม์ไฟเตส ทำให้การขับออกของ Ca ในมูลลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (68.4 vs. 74.2%) จึงมีผลทำให้ค่าการใช้ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน (31.6 vs. 25.8% ตามลำดับ) อย่างไรก็ดีการขับออกและการใช้ประโยชน์ได้ของ P กลับไม่พบนัยสำคัญ แต่ก็มีแนวโน้มว่ามีค่าการขับออกในมูลลดลง ในขณะที่มีค่าการใช้ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลเช่นเดียวกับ Ca ดังที่กล่าวแล้ว (ตารางที่ 17)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 16 ปริมาณอาหารที่กินและมูลของไก่ไข่เมื่อได้รับอาหารกึ่งบริสุทธิ์ที่มี aP ระดับต่างๆ ทั้งไม่เสริมและเสริมไฟเตส (ส่วนที่ 1)

	ไฟเตส[1/]	ระดับ aP ในอาหาร (%)			เฉลี่ย
		0.35	0.50	0.65	
ปริมาณอาหารที่กิน (ก./วัน)	-	98.82	90.12	100.23	***96.39***
	+	95.67	98.84	96.97	***97.16***
	เฉลี่ย	***97.25***	***94.48***	***98.60***	(1.99)[2/]
ปริมาณมูล					
สด (ก./วัน)	-	132.67	122.24	136.12	***130.34***
	+	124.43	130.79	129.92	***128.38***
	เฉลี่ย	***128.55***	***126.52***	***133.02***	(2.76)[2/]
แห้งในสภาพ air dry	-	51.87	47.76	52.34	***50.66***
(ก./วัน)	+	53.55	53.59	52.01	***53.05***
	เฉลี่ย	***52.71***	***50.67***	***52.17***	(1.24)[2/]
วัตถุแห้ง					
(ก./วัน)	-	45.65	41.97	45.93	***44.52***
	+	40.55	47.13	45.67	***44.45***
	เฉลี่ย	***43.10***	***44.55***	***45.80***	(1.05)[2/]
(% from air dry)	-	87.95	87.84	87.71	***87.83***
	+	88.72	87.88	87.83	***88.14***
	เฉลี่ย	***88.34***	***87.86***	***87.77***	(0.11)[2/]
(% from fresh weight)	-	34.34 [ข]	34.27 [ข]	33.72 [ข]	***34.11*** [x]
	+	38.21 [ก]	35.89 [กข]	35.25 [ข]	***36.45*** [y]
	เฉลี่ย	***36.27*** [a]	***35.08*** [ab]	***34.49*** [b]	(0.34)[2/]

ก ข, x y และ a b ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งหรือแนวนอนที่มีอักษรกำกับต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$)

[1/] -, + = ไม่เสริมและเสริมเอนไซม์ไฟเตส (Natumix®) ระดับ 300 หน่วย/กก.อาหาร

[2/] ค่า SEM

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 17 การขับออกและการใช้ประโยชน์ได้ของ Ca และ P ในไก่ไข่เมื่อได้รับอาหารกึ่งบริสุทธิ์ที่มี aP ระดับต่างๆ ทั้งไม่เสริมและเสริมไฟเตส (ส่วนที่ 1)

ระดับ aP ในอาหาร (%)		0.35	0.50	0.65	เฉลี่ย
	การเสริมไฟเตส[1/]				
การขับออก (% จากอาหารที่กิน)					
Ca	-	70.52 ^{กข}	74.16 ^{ก}	77.92 ^{ก}	*74.20* ^{x}
	+	61.67 ^{ข}	70.55 ^{กข}	73.01 ^{ก}	*68.41* ^{y}
	เฉลี่ย	*66.10* ^{b}	*72.35* ^{ab}	*75.47* ^{a}	(1.33)[2/]
P	-	57.24 ^{กข}	65.34 ^{ก}	67.78 ^{ก}	*63.45*
	+	50.88 ^{ข}	59.99 ^{กข}	64.03 ^{ก}	*58.30*
	เฉลี่ย	*54.06* ^{b}	*62.67* ^{a}	*65.90* ^{a}	(1.62)[2/]
การใช้ประโยชน์ได้ (%)					
Ca	-	29.48 ^{กข}	25.84 ^{ข}	22.08 ^{ข}	*25.80* ^{x}
	+	38.33 ^{ก}	29.45 ^{กข}	26.99 ^{ข}	*31.59* ^{y}
	เฉลี่ย	*33.90* ^{a}	*27.65* ^{ab}	*24.53* ^{b}	(1.33)[2/]
P	-	42.76 ^{กข}	34.66 ^{ข}	32.22 ^{ข}	*36.55*
	+	49.12 ^{ก}	40.01 ^{กข}	37.85 ^{กข}	*42.33*
	เฉลี่ย	*45.94* ^{a}	*37.33* ^{b}	*35.04* ^{b}	(1.70)[2/]

$^{ก ข, a b}$ และ $^{x y}$ ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งหรือแนวนอนที่มีอักษรกำกับไม่เหมือนกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$)

[1/] -, + = ไม่เสริมและเสริมเอนไซม์ไฟเตส (Natumix®) ระดับ 300 หน่วย/กก.อาหาร

[2/] ค่า SEM

การย่อยได้ของโภชนะและประสิทธิภาพการเสริมไฟเตสในอาหารที่ลดโภชนะบางส่วน (ส่วนที่ 2)

การย่อยได้ของโภชนะในอาหาร (การทดลองที่ 1)

เมื่อให้ไก่ไข่ได้รับอาหารปกติ อาหารที่ลดเฉพาะ CP และอาหารที่ลดโภชนะบางส่วนลงตามค่า matrix value ผลแสดงไว้ในตารางที่ 18 ปรากฏว่า การย่อยได้ของวัตถุแห้ง โปรตีน ไขมัน เยื่อใย NFE และอินทรีย์วัตถุ ให้ผลไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อเสริมไฟเตสในอาหารที่ลดโภชนะ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ลงเล็กน้อย (กลุ่ม 2) รวมทั้งที่ลดโปรตีนลงเหลือ 14.8% (กลุ่ม 4) มีแนวโน้มให้ค่าการย่อยได้ของโปรตีน เยื่อใย และ NFE ดีขึ้นเท่ากับ 4.6-7.5, 4.7–5.4 และ 5.3–9.1% ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ค่าการย่อยได้ (%) ของโภชนะต่างๆ ในอาหารเมื่อให้ไก่ไข่ได้รับอาหารที่ลดเฉพาะ CP และที่ลดโภชนะลงตามค่า matrix value ทั้งไม่เสริมและเสริมไฟเตส (ส่วนที่ 2 : การทดลองที่ 1)

ระดับ CP ในอาหาร (%)	16		15.7	14.8
ระดับ aP ในอาหาร (%)	0.35		0.25	0.45
ไฟเตส[1/]	-	+[2/]	-	+[2/ 3/]
วัตถุแห้ง	45.41	47.42	46.11	49.39
โปรตีน	45.06	52.55	45.64	49.65
ไขมัน	42.55	43.90	41.98	43.46
เยื่อใย	22.87	27.59	22.51	28.28
NFE	47.46	52.79	48.13	56.58
อินทรีย์วัตถุ	48.53	50.53	49.08	52.70

ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ

[1/] -, + = ไม่เสริมและเสริมไฟเตส (Natumix®) ระดับ 300 หน่วย/กก.อาหาร

[2/] คำนวณค่าประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ได้ของโภชนะ (matrix value) ตามที่อ้างอิงไว้โดย Kies *et al.* (2001)

[3/] ถ้าไม่คิดค่า matrix value อาหารสูตรนี้จะมี CP = 14.5% และ aP = 0.35%

ประสิทธิภาพการเสริมไฟเตสในอาหารไก่ไข่ที่ลดโภชนะบางส่วน (ส่วนที่ 2 : การทดลองที่ 2)

สมรรถภาพการผลิตและคุณภาพไข่ตลอดการทดลอง (ไก่อายุ 33-81 สัปดาห์)

เมื่อพิจารณาตลอดการทดลอง (ไก่อายุ 33-81 สัปดาห์; 336 วัน) ผลแสดงไว้ในตารางที่ 19 ปรากฏว่า อาหารที่ลดโภชนะลงบางส่วนตามค่า matrix value โดยไม่เสริมเอนไซม์ไฟเตส (กลุ่ม 3) มีผลผลิตไข่ และความหนาของเปลือกไข่ด้อยกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งไม่เสริมเอนไซม์ไฟเตสอย่างมีนัยสำคัญ (82.1 vs. 84.5% และ 0.352 vs. 0.362 มม. ตามลำดับ) แต่เมื่อเสริมไฟเตส (กลุ่ม 2) มีผลทำให้สมรรถภาพการผลิตและคุณภาพไข่ดีขึ้นทัดเทียมกับกลุ่มควบคุม รวมทั้งเมื่อลดระดับ CP ลงเหลือ 14.8% จากระดับปกติ 16.0% การเสริมเอนไซม์ (กลุ่ม 4) ก็ให้ผลเช่นเดียวกัน คือ มีสมรรถภาพการผลิตและคุณภาพไข่ไม่ต่างจากกลุ่มควบคุม ยกเว้นจะได้ไข่ฟองเล็ก (เกรด C น้ำหนักน้อยกว่า 61 ก.) จำนวนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ (14.7 vs. 9.0-11.9% ตามลำดับ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

636.5142
ป143ก
เลขหมู่.....
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตารางที่ 19 สมรรถภาพการผลิตและคุณภาพไข่เมื่อให้ไก่ไข่ได้รับอาหารที่ลดเฉพาะ CP และที่ลดโภชนะลงตามค่า matrix value ทั้งไม่เสริมและเสริมไฟเตสเป็นเวลา 336 วัน (ช่วงไก่อายุ 33–81 สัปดาห์, ส่วนที่ 2 : การทดลองที่ 2)

ระดับ CP ในอาหาร (%)	16.0		15.7	14.8
ระดับ aP ในอาหาร (%)	0.35		0.25	0.45
ไฟเตส[1/]	-	+[2/]	-	+[2/ 3/]
สมรรถภาพการผลิต				
ผลผลิตไข่ (%)	84.46 ก	85.55 ก	82.05 ข	84.54 ก
ปริมาณอาหารที่กิน (ก.)	111.7	111.3	112.2	111.5
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 โหล	1.58	1.58	1.61	1.60
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 กก.	1.97	1.96	2.01	1.99
น้ำหนักตัวเพิ่ม (ก.)	232	230	215	242
อัตราการตายและคัดทิ้ง[4/]	12.2	12.2	12.2	14.4
คุณภาพไข่				
น้ำหนักไข่ (ก.)	67.4	66.8	66.9	66.3
ความถ่วงจำเพาะ	1.092	1.091	1.090	1.091
Haugh unit	81.6	81.0	80.2	81.0
ความหนาเปลือกไข่ (มม.)	0.362 ก	0.358 ก	0.352 ข	0.357 กข
สีไข่แดง (คะแนน)[5/]	7.2	7.3	7.3	7.4
จำนวนไข่ในแต่ละเกรด (%)				
เกรด A (>70 ก.)	39.1	35.6	37.2	33.6
เกรด B (61-70 ก.)	52.0	52.6	51.0	51.7
เกรด C (<61 ก.)	9.0 ข	11.8 กข	11.9 กข	14.7 ก

ก ข ค่าเฉลี่ยในแต่ละแถวที่มีอักษรกำกับไม่เหมือนกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$)

[1/] -, + = ไม่เสริมและเสริมเอนไซม์ไฟเตส (Natumix®) ระดับ 300 หน่วย/กก.อาหาร

[2/] คำนวณค่าประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ได้ของโภชนะ (matrix value) ตามที่อ้างอิงไว้โดย Kies *et al.* (2001)

[3/] ถ้าไม่คิดค่า matrix value อาหารสูตรนี้จะมี CP = 14.5% และ aP = 0.35%

[4/] มีไก่คัดทิ้งซึ่งเป็นไก่ที่ลุกขึ้นกินน้ำและอาหารไม่ได้ จำนวน 1.1, 2.2, 3.3 และ 3.3% ในกลุ่ม 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

[5/] Roche yolk color fan มีค่าคะแนนตั้งแต่เบอร์ 1 ถึง 15 ตามความเข้มของสีไข่แดงที่เพิ่มขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สมรรถภาพการผลิตและคุณภาพไข่ในช่วง 6 เดือนแรกของการทดลอง

เมื่อพิจารณาผลการให้อาหารที่ลดเฉพาะ CP และที่ลดโภชนะลงตามค่า matrix value ในช่วง 6 เดือนแรกของการทดลอง ผลแสดงไว้ในตารางที่ 20 ปรากฏว่า การลดโภชนะลงโดยไม่เสริมไฟเตส (กลุ่ม 3) มีผลทำให้ความหนาเปลือกไข่ด้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าจะเสริมไฟเตส (กลุ่ม 2 และ 4) ผลของคุณภาพไข่ด้านน้ำหนักไข่ และความหนาเปลือกไข่ก็ยังคงด้อยกว่าเช่นเดิม ทำนองเดียวกับผลเมื่อให้อาหารที่ลดเฉพาะ CP ส่วนสมรรถภาพการผลิตด้านอื่นๆ ให้ผลไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะลดหรือไม่ลดโภชนะ รวมทั้งเมื่อเสริมหรือไม่เสริมเอนไซม์ (ข้อมูลอย่างละเอียดแสดงไว้ในตารางภาคผนวก ก. ที่ 25)

อย่างไรก็ดีเมื่อแยกพิจารณาเฉพาะใน 3 ช่วงการทดลองแรก (84 วัน) การให้อาหารที่มี CP ต่ำ (14.8%) มีผลทำให้ผลผลิตไข่ด้อยกว่ากลุ่มควบคุม (16% CP) อย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าจะมีระดับ aP สูงกว่าก็ตาม (0.45 vs. 0.35% ตามลำดับ) ในขณะที่การลดโภชนะบางส่วนลงเล็กน้อย กล่าวคือ มี CP และ aP ระดับ 15.7 และ 0.25% จากระดับปกติ 16.0 และ 0.35% ให้ผลไม่ต่างกัน สำหรับผลในช่วงการทดลองที่ 4-6 กลับพบว่า ผลผลิตไข่และความหนาเปลือกไข่ของกลุ่มที่ให้อาหารที่ลดโภชนะบางส่วนด้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ (81.9 vs. 85.4% และ 0.350 vs. 0.361 มม. ตามลำดับ) แต่เมื่อเสริมไฟเตสซึ่งคำนวณตามค่า matrix value แล้วจะมีคุณค่าทางโภชนะเท่ากับกลุ่มควบคุม ช่วยให้ได้ผลผลิตไข่เพิ่มขึ้นจนไม่ต่างกัน ยกเว้นความหนาเปลือกไข่ยังคงบางกว่าเช่นเดิม (ตารางที่ 20)

สมรรถภาพการผลิตและคุณภาพไข่ในช่วง 6 เดือนสุดท้ายของการทดลอง

ผลการให้อาหารที่ลดเฉพาะ CP และที่ลดโภชนะลงตามค่า matrix value ในช่วง 6 เดือนสุดท้ายของการทดลอง คือ ในช่วงการทดลองที่ 7-12 ผลแสดงไว้ในตารางที่ 21 ปรากฏว่า ผลผลิตไข่ และความหนาเปลือกไข่ของกลุ่มที่ได้รับอาหารที่ลดโภชนะบางส่วนลง (กลุ่ม 3) เลวกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ (80.8 vs. 83.8% และ 0.350 vs. 0.360 มม. ตามลำดับ) แต่เมื่อเสริมไฟเตสให้ผลดีขึ้นจนไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะลดโภชนะลงบางส่วน หรือลดเฉพาะ CP ก็ตาม ซึ่งให้ผลเช่นเดียวกับเมื่อแยกพิจารณาทีละ 3 ช่วง คือ ช่วงการทดลองที่ 7-9 และ 10-12

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 20 สมรรถภาพการผลิตและคุณภาพไข่เมื่อให้ไก่ไข่ได้รับอาหารที่ลดเฉพาะ CP และที่ลดโภชนะลงตามค่า matrix value ทั้งไม่เสริมและเสริมไฟเตสใน 6 ช่วงแรกของการทดลอง (ช่วงการทดลองที่ 1-6, ส่วนที่ 2 : การทดลองที่ 2)

ระดับ CP ในอาหาร (%)	16.0		15.7	14.8
ระดับ aP ในอาหาร (%)	0.35		0.25	0.45
ไฟเตส[1/]	-	+[2/]	-	+[2/ 3/]
ช่วงที่ 1-3 (84 วัน)				
ผลผลิตไข่ (%)	84.86 ก	85.40 ก	84.86 ก	81.33 ข
ปริมาณอาหารที่กิน (ก.)	110.4	109.2	109.7	111.2
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 โหล	1.57	1.56	1.55	1.60
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 กก.	1.98	1.95	1.96	1.99
น้ำหนักไข่ (ก.)	64.77 กข	63.28 ข	65.29 ก	63.32 ข
ความหนาเปลือกไข่ (มม.)	0.379	0.371	0.373	0.367
ช่วงที่ 4-6 (84 วัน)				
ผลผลิตไข่ (%)	85.43 ก	86.23 ก	81.93 ข	85.41 ก
ปริมาณอาหารที่กิน (ก.)	113.3	113.0	114.0	113.6
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 โหล	1.57	1.58	1.61	1.61
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 กก.	2.02	2.02	2.07	2.07
น้ำหนักไข่ (ก.)	66.9 ก	65.6 กข	66.3 กข	65.5 ข
ความหนาเปลือกไข่ (มม.)	0.361 ก	0.351 ข	0.350 ข	0.354 กข
ตลอดระยะ 6 ช่วงแรกของการทดลอง (168 วัน)				
ผลผลิตไข่ (%)	85.15	85.82	83.31	83.38
ปริมาณอาหารที่กิน (ก.)	111.9	111.1	111.8	112.4
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 โหล	1.57	1.57	1.58	1.61
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 กก.	2.00	1.99	2.02	2.03
น้ำหนักไข่ (ก.)	66.3 ก	65.1 ข	66.0 กข	65.0 ข
ความหนาเปลือกไข่ (มม.)	0.365 ก	0.356 ข	0.357 ข	0.358 ข

ก ข ค่าเฉลี่ยในแต่ละแถวที่มีอักษรกำกับไม่เหมือนกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$)

1/ -, + = ไม่เสริมและเสริมเอนไซม์ไฟเตส (Natumix®) ระดับ 300 หน่วย/กก.อาหาร

2/ คำนวณค่าประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ได้ของโภชนะ (matrix value) ตามที่อ้างอิงไว้โดย Kies *et al.* (2001)

3/ ถ้าไม่คิดค่า matrix value อาหารสูตรนี้จะมี CP = 14.5% และ aP = 0.35%

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 21 สมรรถภาพการผลิตและคุณภาพไข่เมื่อให้ไก่ไข่ได้รับอาหารที่ลดเฉพาะ CP และที่ลดโภชนะลงตามค่า matrix value ทั้งไม่เสริมและเสริมไฟเตสใน 6 ช่วงการทดลองสุดท้าย (ช่วงการทดลองที่ 7-12, ส่วนที่ 2 : การทดลองที่ 2)

ระดับ CP ในอาหาร (%)	16.0		15.7	14.8
ระดับ aP ในอาหาร (%)	0.35		0.25	0.45
ไฟเตส[1/]	-	+[2/]	-	+[2/ 3/]
ช่วงที่ 7-9 (84 วัน)				
ผลผลิตไข่ (%)	84.73 ก	87.32 ก	81.53 ข	86.87 ก
ปริมาณอาหารที่กิน (ก.)	110.5	110.0	111.8	109.9
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 โหล	1.57	1.54	1.59	1.56
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 กก.	1.91	1.87	1.96	1.95
น้ำหนักไข่ (ก.)	67.2	67.1	67.2	66.2
ความหนาเปลือกไข่ (มม.)	0.350 กข	0.357 ก	0.344 ข	0.348 กข
ช่วงที่ 10-12 (84 วัน)				
ผลผลิตไข่ (%)	82.82 ก	83.23 ก	80.06 ข	84.52 ก
ปริมาณอาหารที่กิน (ก.)	112.5	113.1	113.3	111.2
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 โหล	1.62	1.65	1.60	1.64
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 กก.	1.96 ข	1.99 กข	2.05 ก	1.96 ข
น้ำหนักไข่ (ก.)	68.9	68.8	67.7	68.3
ความหนาเปลือกไข่ (มม.)	0.370 ก	0.362 กข	0.356 ข	0.363 กข
ตลอดระยะ 6 ช่วงหลังของการทดลอง (168 วัน)				
ผลผลิตไข่ (%)	83.77 ข	85.28 กข	80.79 ค	85.70 ก
ปริมาณอาหารที่กิน (ก.)	111.5	111.5	112.6	110.5
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 โหล	1.59	1.59	1.64	1.60
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 กก.	1.94	1.93	2.00	1.96
น้ำหนักไข่ (ก.)	68.0	68.0	67.5	67.2
ความหนาเปลือกไข่ (มม.)	0.360 ก	0.360 ก	0.350 ข	0.356 กข

ก ข ค ค่าเฉลี่ยในแต่ละแถวที่มีอักษรกำกับไม่เหมือนกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$)

1/ -, + = ไม่เสริมและเสริมเอนไซม์ไฟเตส (Natumix®) ระดับ 300 หน่วย/กก.อาหาร

2/ คำนวณค่าประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ได้ของโภชนะ (matrix value) ตามที่อ้างอิงไว้โดย Kies *et al.* (2001)

3/ ถ้าไม่คิดค่า matrix value อาหารสูตรนี้จะมี CP = 14.5% และ aP = 0.35%

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ต้นทุนการผลิตไข่ไก่

เมื่อพิจารณาต้นทุนการผลิตไข่ไก่ด้วยการคำนวณเฉพาะค่าอาหารอย่างเดียว โดยกำหนดให้วัตถุดิบแต่ละชนิดมีราคาเฉลี่ยตามที่จำหน่ายในท้องตลาด ส่วนเอนไซม์ไฟเตสในรูป Natumix® มีราคาเท่ากับ 100 บาท/กก. ผลแสดงในตารางที่ 22 ปรากฏว่า อาหารทดลองทุกสูตรมีราคาถูกลงเมื่อลดโภชนะลง รวมทั้งเมื่อเสริมด้วยไฟเตสเทียบกับกลุ่มควบคุม (6.77 และ 6.85-6.86 vs. 6.93 บาท/กก. ตามลำดับ) และเนื่องจากประสิทธิภาพการใช้อาหารเพื่อการผลิตไข่ของแม่ไก่ในกลุ่มต่างๆ แตกต่างกันไม่มาก จึงทำให้ต้นทุนค่าอาหารต่อการผลิตไข่ 1 โหลหรือต่อ 1 กก. มีราคาถูกลงเล็กน้อยเมื่อเสริมไฟเตส (0.13–0.25 บาท/ไข่ 1 โหลหรือเท่ากับ 0.02–0.20 บาท/ไข่ 1 กก.; 10.70-10.82 vs. 10.95 บาท/ไข่ 1 โหล หรือ 13.38-13.56 vs. 13.58 บาท/ไข่ 1 กก. ตามลำดับ) แต่จะมีต้นทุนสูงขึ้นเล็กน้อยเมื่อไม่เสริมไฟเตส (0.09 หรือ 0.16 บาท/ไข่ 1 โหลหรือ 1 กก.; 11.04 vs. 10.95 บาท/ไข่ 1 โหล หรือ 13.74 vs. 13.58 บาท/ไข่ 1 กก. ตามลำดับ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 22 ต้นทุนการผลิตไข่เมื่อให้แม่ไก่ได้รับอาหารที่ลดเฉพาะ CP และที่ลดโภชนะลงตามค่า matrix value ทั้งที่ไม่เสริมและเสริมไฟเตสตลอดการทดลอง 336 วัน

ระดับ CP ในอาหาร (%)	16.0		15.7	14.8
ระดับ aP ในอาหาร (%)	0.35		0.25	0.45
ไฟเตส[1/]	-	+[2/]	-	+[2/ 3/]
สมรรถภาพการผลิต				
ผลผลิตไข่ (%)	84.46	85.55	82.05	84.54
ปริมาณอาหารที่กิน (ก.)	111.7	111.3	112.2	111.5
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 โหล	1.58	1.56	1.63	1.58
อาหาร (กก.)/ไข่ 1 กก.	1.96	1.95	2.03	1.98
ต้นทุนค่าอาหาร (บาท) ต่อ				
อาหาร 1 กก.[4/]	6.93	6.86	6.77	6.85
ไข่ 1 โหล	10.95	10.70	11.04	10.82
ไข่ 1 กก.	13.58	13.38	13.74	13.56

[1/] -, + = ไม่เสริมและเสริมเอนไซม์ไฟเตส (Natumix®) ระดับ 300 หน่วย/กก.อาหาร

[2/] คำนวณค่าประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ได้ของโภชนะ (matrix value) ตามที่อ้างอิงไว้โดย Kies *et al.* (2001)

[3/] ถ้าไม่คิดค่า matrix value อาหารสูตรนี้จะมี CP = 14.5% และ aP = 0.35%

[4/] ราคาวัตถุดิบ (บาท/กก.) : ข้าวโพด 5.50, รำละเอียด 4.50, กากถั่วเหลือง 9.00, ปลาป่น 19.00, น้ำมันรำ 20.00, ไดแคลเซียมฟอสเฟต 12.00, เปลือกหอย 2.00, ดีแอล-เมทไธโอนีน 160.00, แอล-ไลซีน 75.00, เกลือ 3.00, พรีมิกซ์ 80.00 และนาทูมิกซ์ 100.00

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved